

Asia: VN/23566/2021

Lausuntopyyntö mielenterveys- ja päihdepalveluja koskevan lainsäädännön uudistamisesta

Taustatiedot

Onko vastaaja:

Muu järjestö

Mihin hyvinvointialueeseen vastaaja kuuluu (mikäli vastaaja on kunta tai kuntayhtymä tai hyvinvointialue):

-

Vastaajatahon virallinen nimi:

Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto VALLI ry

Vastauksen kirjanneen henkilön nimi ja mahdolliset yhteystiedot:

Virpi Dufva

virpi.dufva@valli.fi

Viranomaisille: mahdollisen lausuntovastauksen käsitelleen toimielimen nimi ja käsittelypäivämäärä:

-

1 Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteiset palvelut

1.1 Onko sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisiä palveluita koskevan pykälän (sosiaalihuoltolain 2 a §, terveydenhuoltolain 8 a §) sisältö tarkoituksenmukainen?

Kyllä pääosin

Perustelee tarvittaessa kantasi:

VALLI ry pitää yleisesti ottaen kannatettavana, että päihde- ja mielenterveyspalveluista säädetään jatkossa sosiaalihuoltolaissa ja terveydenhuoltolaissa. Kun siirrytään erityislainsäädännöstä

yleislainsäädäntöön tulee palveluihin pääsy ja palveluista toiseen siirtyminen varmistaa, eikä asiakkaan asema saa heikentyä. Muutos tukee sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyötä ja siten kokonaisvaltaista terveyden- ja hyvinvoinnin tukemista. Sosiaali- ja terveydenhuollon tiivis integraatio sekä vastuiden määrittäminen on välttämätöntä, jotta asiakas saa sujuvaa ja tarpeiden mukaista oikea-aikaista palvelua. Toisaalta jos sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävät ja vastuut määritellään hyvin tarkkarajaisesti, voi asiakas jäädä ilman tarvitsemaansa tukea tai palvelua.

VALLI ry pitää tärkeänä, että mielenterveys- ja päihdepalvelut vastaavat eri ikäisten ihmisten tarpeisiin ja myös ikääntyvien ihmisten mielenterveys- ja palveluja tulee kehittää. Ennaltaehkäisevään työhön, varhaisempaa tukeen ja ennakoiivn palveluihin on suunnattava myös panostusta, sillä siten tullaan välttämään kriisiytyneitä tilanteita sekä raskaampien palvelujen tarvetta.

Terveydenhuollossa tulee olla vahva palveluohjauksellinen työote. Myös sosiaalihuollon asemaa ennaltaehkäisevässä päihde- ja mielenterveys työssä tulee vahvistaa. Kunnan, kolmannen sektorin ja seurakunnan työ hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä on kytkettävä hyvinvointialueiden palvelujen mielenterveys- ja päihdetyökokonaisuuteen, siten että asiakkaiden palveluiden ja tuen tarpeeseen voidaan vastata kokonaisvaltaisesti. On tarkennettava, miten tieto kulkee asiakkaan tarpeista ja saaduista palveluista, jos häntä on autettu eri rekistereihin kuuluvissa palveluissa sekä terveydenhuollossa ja sosiaalihuollossa.

Sosiaalihuollon ja terveydenhuollon palvelujen tarjoamien samanaikaisesti yhden luukun periaatteella on erityisesti kaikkein haavoittuvimpien ja etsivästä työstä hyötyvien asiakasryhmien palveluissa asiakaslähtöistä ja vaikuttavaa. Etsivän työn avulla löydettyjen ja tavoitettujen asiakkaiden tarpeisiin tarttuminen samanaikaisesti säästää resursseja sekä on inhimillisesti tarkasteltuna kannatettavaa.

2 Sosiaalihuollon palvelut

2.1 Onko yhteisösosiaalityötä koskevan pykälän (sosiaalihuoltolaki 7 a §) sisältö tarkoituksenmukainen?

Kyllä

Perustele tarvittaessa kantasi:

Yhteisösosiaalityö on hyvä lisäys olemassa olevaan palveluiden valikkoon. Etsivän työn, jalkautuvan työn ja ennaltaehkäisevän työn näkökulma on erittäin tärkeä. Näin löydetään oikea- aikaisesti avun ja tuen piiriin usein haavoittuvassa asemassa olevia kansalaisia.

Kolmannen sektorin, järjestöjen, hyvinvointialueiden sekä kuntien välisen yhteistyön ja työnjaon selkeyttäminen on tärkeä asia. Yhteistyön tulee olla tavoitteellista ja asiakaslähtöistä. Järjestöissä ja seurakunnissa on tehty pitkään yhteisösosiaalityön ja etsivän työn työotteella asiakastyötä sekä

nuorten että ikääntyneiden parissa. Osalla syrjäytyneistä asiakkaista saattaa olla epäluuloisuutta tai luottamuspulaa julkista palvelua kohtaan. Järjestöjen etsivässä työssä asiakkaat on tavoitettu hyvin ja apua on otettu vastaan. Etsivän työn ydintä on etsiä asiakkaan kanssa yhdessä hänen elämänsä vahvistavia ja tukevia elementtejä. Vapaaehtoistoiminta on yksi merkittävä ratkaisu esimerkiksi yksinäisyyden kokemuksen lieventymiseen ja järjestöillä on mittava kokemus myös vapaaehtoistoinnasta. Järjestöjen rooli ennaltaehkäisevässä työssä tulee tunnistaa.

Toiminnan laajentaminen muuhun aikuisväestöön on tärkeää. Etsivällä työllä on pystytty tarttumaan varhaisessa vaiheessa esiin tulleisiin haasteisiin ja ennaltaehkäisemään kriisiytyneet tilanteet ja raskaampiin palveluihin joutuminen. Toisaalta etsivällä työllä on voitu auttaa myös palveluiden ulkopuolella olevia paljon apua tarvitsevia ihmisiä.

VALLI ry korostaa sitä, että yhteiskunnan ikääntyessä kotona yksin asuvien ikääntyvien ihmisten avun ja tuen tarpeiden tunnistaminen on merkityksellistä ennaltaehkäisevää työtä. Ikääntyvien parissa tehtävää yhteistyötä ja etsivää vanhustyötä tarvitaan, koska ikääntyneiden mielen hyvinvoinnin – ja mielenterveyden haasteet sekä päihteiden käyttö synnyttävät raskaiden palvelujen tarvetta. Erilaiset riippuvuudet ovat myös ikääntyneen väestön haaste. Ikääntyneet käyttävät entistä enemmän päihteitä mm. alkoholia ja lääkkeitä. Tulevaisuuden haasteena ovat myös ikääntyneiden huumausaineiden käyttö ja peliriippuvuudet.

VALLI ry kannattaa sitä, että yhteisösoseaalityöhön ja etsivään työhön pääsee ilman hallintopäätöstä. Matalakynnyksinen ja pikainen ohjaus, apu ja tuki ovat erityisen tärkeitä avusta kieltäytyjille ja vaikeasti tavoitettavissa olevalle mielenterveys- ja päihdekäyttäjille. Tärkeää on, että etsivä työ pitää sisällään myös yksilötyötä, jossa ohjataan ja tuetaan asiakasta (ns. rinnalla kulkeminen). Muussa tapauksessa vaarana on, että asiakas jää löytämisen ja ohjauksen jälkeen odottamaan palveluihin pääsyä liian pitkäksi aikaa ja tilanne asiakkaalla kriisiytyy entisestään tai hän ei olekaan valmisottamaan enää apua vastaan.

2.2 Onko mielenterveyden edistämistä koskevan pykälän (sosiaalihuoltolaki 7 b §) sisältö tarkoituksenmukainen?

Kyllä pääosin

Perustele tarvittaessa kantasi:

Ennaltaehkäisevän palvelun ja elinolosuhteiden kehittäminen on erittäin tärkeää. Palveluiden on jalkauduttava lähelle ihmisiä, koska heidän toimintakykynsä saattaa estää tai hankaloittaa hakeutumista itse palvelupisteille.

Kuntien ja hyvinvointialueiden ohella järjestöjen työ elinolosuhteiden ja mielenterveyden tukemisessa on merkittävä.

Yksinäisyyden kokemus nuorilla ja ikääntyneillä on syventynyt etenkin korona-aikana. Yksinäisyyden ja sen tuomien haasteiden tunnistamisessa järjestöillä on kokemusta, ja se on merkittävä lisäresurssi mielen hyvinvoinnin tukemisessa. Mielenterveyden edistämisessä ikääntyneiden tarpeet on huomioitava ja heidän pääsynsä palveluihin on turvattava.

2.3 Onko päihdetyön palveluna annettavan päiväkeskustoiminnan ja tilapäisen majoituksen pykälän (sosiaalihuoltolaki 24 §) sisältö tarkoituksenmukainen?

Kyllä pääosin

Perustele tarvittaessa kantasi:

Ikääntyneiden asema ja mahdollisuudet tähän toimintaan on varmistettava. Ikääntyneiden päihteiden käyttö ja sen aiheuttamat ongelmat ovat erilaisia kuin nuoremmalla väestöllä. ”Kynnys” hakeutua palveluihin tai ottaa palvelua vastaan on korkea, koska palveluissa on valtaosa nuorempia. Ikääntyneet ovat myös jääneet ilman erilaisia mielenterveys- ja päihdepalveluja, joten päiväkeskustoiminnan on tuotettava myös ikäerityistä palvelua, jossa nämä kohderyhmät huomioidaan.

VALLI ry näkee hyvänä, että järjestöjen rooli on nostettu esiin tässä muutoksessa. Tehtävistä sopiminen on erittäin tärkeää, jotta järjestöjen työ jatkuu.

2.4 Ovatko sosiaalipäivystyksen ja terveydenhuollon yhteistyötä koskevaan pykälään (sosiaalihuoltolain 29 a §) ehdotetut muutokset tarkoituksenmukaisia?

Kyllä

Perustele tarvittaessa kantasi:

Kts. 1

2.5 Onko äkillisissä järkyttävissä tilanteissa annettavan psykososiaalisen tuen pykälän (sosiaalihuoltolaki 29 b §) sisältö tarkoituksenmukainen?

Kyllä

Perustele tarvittaessa kantasi:

Psykososiaalista tukea tulee tarjota sekä kiireellisissä että kiireettömissä tilanteissa. Erityisesti yksinasuvien ikääntyvien ihmisten sosiaalisen tuen tarpeisiin on kiinnitettävä huomiota mielenterveys- ja päihdeongelmien ennaltaehkäisyssä ja varhaisessa puuttumisessa.

2.6 Onko päihde- ja riippuvuustyön toteuttamisen pykälän (sosiaalihuoltolaki 33 b §) sisältö tarkoituksenmukainen?

Kyllä pääosin

Perustele tarvittaessa kantasi:

Sosiaalihuollon ja terveydenhuollon palveluiden yhteensovittaminen on tärkeää. Asiakkaan sosiaalisen tuen ja sosiaalipalvelujen tarve sekä päihde- ja riippuvuushäiriöiden, fyysisten ja psyykkisten terveysongelmien hoidon tarpeen huomioiminen samanaikaisesti edistää asiakkaiden hyvinvointia ja on erittäin tarpeellinen haavoittuvassa asemassa olevien asiakkaiden kohdalla.

Sosiaalihuollon päihdetyön kokonaisuuden kuvaus ja selkeytys on tarpeellista. Säännöksessä avataan asiakkaan oikeutta tarkoituksenmukaisiin palveluihin ja ikääntyneiden oikeutta palveluihin on tässä kohtaa tarkennettava. Ikääntyneet jäävät usein päihde- ja riippuvuusongelmissa ilman tarpeenmukaisia palveluita.

Asumispalveluiden turvaaminen myös niille, jotka eivät pysty sitoutumaan päihdeettömyyteen tai hoitoon on tarkoituksenmukaista.

Muutoksella ei saa heikentää nykyisiä päihde- ja riippuvuuspalvelujen saavutettavuutta, saatavuutta tai asiakkaan oikeutta saada hänen tarvitsemiaan palveluja. Muutoksessa on pikemminkin kiinnitettävä huomio myös ikääntyneiden ihmisten oikeuteen saada tarvitsemiaan riippuvuuspalveluja.

2.7 Onko mielenterveystyön toteuttamisen pykälän (sosiaalihuoltolaki 33 c §) sisältö tarkoituksenmukainen?

Kyllä pääosin

Perustele tarvittaessa kantasi:

Hyvinvointialueilla on muodistettava toimiva mielenterveyden palveluekosysteemi sosiaali- ja terveydenhuollon kesken. Erityisesti ennaltaehkäisevän ja täydentävän mielenterveystyön kohdalla on tärkeää, että myös järjestöt ja seurakunnat osallistuvat kokonaisuuden suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Ikääntyneiden mielenterveystyön erityistarpeet on huomioitava riittävästi.

2.8 Ovatko omatyöntekijän pykälään (sosiaalihuoltolaki 42 §) ehdotetut muutokset tarkoituksenmukaisia?

Kyllä pääosin

Perustele tarvittaessa kantasi:

Milloin on perusteltua, että omatyöntekijä on terveydenhuollon ammattilainen? Tämä kohta tarvitsee vankat perustelut. Asiakkaan näkökulmasta ei saa tulla tilannetta, että jää odottamaan omatyöntekijää siitä syystä, että omatyöntekijän määrittelyyn liittyvät perustelut ovat epäselviä. Terveydenhuollon ja sosiaalihuollon yhteistyö on tässäkin tärkeää ja asiakkaan edun mukaista.

Omatyöntekijän ei näkemyksemme mukaan tarvitse olla virkasuhteessa. Määrittävin tekijä on asiakkaan tarpeet, miksi tarvitsee omatyöntekijän sekä mikä on tapaamiskertojen riittävyys.

2.9 Onko sosiaalihuoltolakiin ehdotettu sääntely mielenterveys- ja päihdepalvelujen osalta riittävä ja tarkoituksenmukainen?

Kyllä pääosin

Perustele tarvittaessa kantasi:

Tarkka määrittely siitä, mitä palveluita hoitaa terveydenhuolto ja mitä sosiaalihoito voi johtaa siihen, että asiakas jää ilman tarvitsemiaan palveluita tai häntä pomotellaan yksiköstä toiseen. Sosiaalisen työn ja sosiaalisen tuen osuus mielenterveys- ja päihdeongelmien ennalta ehkäisyssä ja korjaavassa työssä on olennainen osa asiakkaiden kokonaisvaltaista ja asiakaskeskeistä auttamista. Esityksessä tulisi korostua entisestään sosiaali- ja terveystalouden asiakaskeskeinen integraatio, jossa palveluita annetaan asiakkaiden eikä organisaatioiden tarpeista käsin.

2.10 Puuttuuko sosiaalihuoltolakiin ehdotetusta sääntelystä jotain keskeistä mielenterveys- ja päihdepalvelujen osalta?

Kyllä

Perutelu kyllä vastaukselle:

Ikääntyneiden erityisyyttä ei tuoda esille. Heillä tulee olla samat oikeudet mielenterveys- ja päihdepalveluihin kuin nuoremmalla väestöllä. Päihde- ja mielenterveysongelmat aiheuttavat paljon kasautunutta palvelutarvetta.

3 Terveydenhuollon palvelut

3.1 Onko mielenterveyden edistämistä koskevan pykälän (terveydenhuoltolaki 20 §) sisältö tarkoituksenmukainen?

Kyllä pääosin

Perustele tarvittaessa kantasi:

Ennaltaehkäisevän työn merkitys on tärkeä ja on hyvä, että se tässä kohtaa todetaan. Tälle työlle on luotava hyvät edellytykset.

3.2 Onko mielenterveyspalveluja koskevan pykälän (terveydenhuoltolaki 27 §) sisältö tarkoituksenmukainen?

Kyllä pääosin

Perustele tarvittaessa kantasi:

Monimuotoisten palveluiden toteutus on toivottavaa. Etenkin lähelle asiakkaita/potilaita menevät palvelut ovat tarkoituksenmukaisia ja edistävät potilaiden pääsyä tarvitsemansa avun piiriin. Tehostetut avohoidon palvelut ja kotiin vietävät palvelut tukevat kotona asumista ja palveluihin pääsyä. Kotona tehtävässä työssä on vahvasti huomioitava sosiaalisten verkostojen ja sosiaalisen tuen merkitys, josta syystä palveluohjauksellinen ja verkostomainen työtapo edistävät kokonaisvaltaista auttamista.

Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteistyön kehittäminen sujuvaksi ja asiakkaitaan palvelevaksi kokonaisuudeksi vaatii yhteissuunnittelua ja käytäntöjen hiomista.

3.3 Onko päihde- ja riippuvuuspalveluja koskevan pykälän (terveydenhuoltolaki 28 §) sisältö tarkoituksenmukainen?

Kyllä pääosin

Perustele tarvittaessa kantasi:

VALLI ry kannattaa momentin täydennystä siten, että siinä näkyvät päihdehäiriöiden lisäksi muut riippuvuudet. Kannatetaan myös täydennystä monimuotoisista palveluista. Potilaan kotiin ja arkiympäristöihin vietävät palvelut, kuten iäkkäille potilaille tarkoitettua kotikatkaisuhuito edistää yhdenvertaisuutta.

3.4 Onko opioidiriippuvaisten vieroitus- ja korvaushoitoa opioidilääkkeillä koskevan pykälän (terveydenhuoltolaki 28 a §) sisältö tarkoituksenmukainen?

Ei kantaa

Perustele tarvittaessa kantasi:

-

3.5 Onko kiireellistä hoitoa koskevaan pykälään (terveydenhuoltolaki 50 §) ehdotettu lisäys tarkoituksenmukainen?

Kyllä

Perustele tarvittaessa kantasi:

-

3.6 Ovatko terveydenhuollon ja sosiaalipäivystyksen yhteistyötä koskevaan pykälään (terveydenhuoltolaki 50 a §) ehdotetut muutokset tarkoituksenmukaisia?

Kyllä

Perustele tarvittaessa kantasi:

-

3.7 Onko äkillisissä järkyttävissä tilanteissa annettavan psykologisen tuen pykälän (terveydenhuoltolaki 50 b §) sisältö tarkoituksenmukainen?

Kyllä

Perustele tarvittaessa kantasi:

-

3.8 Onko sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymää hoitoa huumausainerikoksissa koskevan pykälän (terveydenhuoltolaki 78 b §) sisältö tarkoituksenmukainen?

Ei kantaa

Perustele tarvittaessa kantasi:

-

3.9 Onko työhönohjausta koskevan pykälän (terveydenhuoltolaki 78 c §) sisältö tarkoituksenmukainen?

Kyllä

Perustele tarvittaessa kantasi:

-

3.10 Onko terveydenhuoltolakiin ehdotettu sääntely mielenterveys- ja päihdepalvelujen osalta riittävä ja tarkoituksenmukainen?

Kyllä pääosin

Perustele tarvittaessa kantasi:

Mielenterveystyö ja päihdetyö muutetaan ehdotuksessa terveydenhuollon mielenterveyspalveluiksi ja päihde- ja riippuvuuspalveluiksi. Koska ehdotuksen mukaan täsmennettäisiin, että kyseessä on terveydenhuollon mielenterveyspalvelut ja päihde- ja riippuvuuspalvelut, sosiaalihuoltoa koskeva tarkennus poistettaisiin. Katoaako muu mielenterveys- ja päihdetyö, esimerkiksi ennaltaehkäisevät palvelut? Sosiaalihuollon ja terveydenhuollon yhteistyö on äärimmäisen tärkeää. Siiloutumisen vaara on olemassa. Ehdotus näyttäytyy keskeneräisenä, mutta riippuvuuksien lisääminen on hyvä muutos.

3.11 Puuttuuko terveydenhuoltolakiin ehdotetusta sääntelystä jotain keskeistä mielenterveys- ja päihdepalvelujen osalta?

Kyllä

Perustelut kyllä vastaukselle:

Ennaltaehkäisevä työ ja kevyempien palveluiden täsmennykset.

4 Mielenterveyslaki

4.1 Ovatko ohjausta ja valvontaa koskevaan pykälään (mielenterveyslaki 2 §) ehdotetut muutokset tarkoituksenmukaisia?

Ei kantaa

Perustele tarvittaessa kantasi:

-

4.2 Onko tahdosta riippumattoman hoidon järjestämistä koskevan pykälän (mielenterveyslaki 3 §) sisältö tarkoituksenmukainen?

Ei kantaa

Perustele tarvittaessa kantasi:

-

4.3 Onko opioidiriippuvaisten vieroitus- ja korvaushoitoa koskevan pykälän (mielenterveyslaki 6 a §) sisältö tarkoituksenmukainen?

Ei kantaa

Perustele tarvittaessa kantasi:

-

5 Päihdehuoltolaki

5.1 Onko mielestänne perusteltua, että mahdollisuus määrätä tahdosta riippumattomaan hoitoon väkivaltaperusteella poistettaisiin?

Ei pääosin

Perustele tarvittaessa kantasi:

Asiakastyössä hoitohenkilöstö ja kanssa-asiakkaat kokevat entistä enemmän väkivallan uhkaa ja väkivaltaista käytöstä. On kyettävä turvaamaan sekä asiakasturvallisuus että turvalliset työolot. Tämän kohdan poistaminen voi osoittautua haasteeksi. Tahdosta riippumattoman hoidon mahdollisuus tulisi olla olemassa, mutta se vaatii tarkat määrittelyt sekä itsemääräämisoikeuden huomioonottamisen. Myös rajoitustoimenpiteiden tarkka ohjeistus ja sen vaatimat päätökset tulee olla säädeltynä.

6 Laki Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista

6.1 Ovatko Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain 18 §:ään ehdotetut muutokset perusteltuja?

Ei kantaa

Perustele tarvittaessa kantasi:

-

7 Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista

7.1 Ovatko ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain 2 §:ään ehdotetut muutokset perusteltuja?

Ei

Perustele tarvittaessa kantasi:

Tällä hetkellä jo ikääntyneet saavat hyvin puutteellisesti mielenterveys- ja päihdepalveluita. Jos laissa ei mainita ikääntyneitä mielenterveyden- ja päihdepalvelujen osalta, on vaarana, että ikääntyneet jäävät täysin ilman palveluita tai riittämättömästi tai laadultaan puutteellista palvelua.

8 Laki Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen alaisista lastensuojeluyksiköistä

8.1 Ovatko Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen alaisista lastensuojeluyksiköistä annetun lain 1 §:ään ehdotetut muutokset perusteltuja?

Ei kantaa

Perustele tarvittaessa kantasi:

-

9 Huumausainelaki

9.1 Ovatko huumausainelain 4 §:n 2 momenttiin ehdotetut muutokset perusteltuja?

Ei kantaa

Perustele tarvittaessa kantasi:

-

10 Laki Vankiterveydenhuollon yksiköstä

10.1 Onko Vankiterveydenhuollon yksiköstä annettuun lakiin ehdotettu uusi 16 a § perusteltu?

Ei kantaa

Perustele tarvittaessa kantasi:

-

11 Siviilipalveluslaki

11.1 Ovatko siviilipalveluslain 93 §:ään ehdotetut muutokset perusteltuja?

Ei kantaa

Perustele tarvittaessa kantasi:

-

12 Laki henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa

12.1 Ovatko henkilötietojen käsittelystä Puolustusvoimissa annetun lain 35 §:ään ehdotetut muutokset perusteltuja?

Ei kantaa

Perustele tarvittaessa kantasi:

-

13 Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista

13.1 Ovatko sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettuun lakiin ehdotetut muutokset tarkoituksenmukaisia?

Ei kantaa

Perustele tarvittaessa kantasi:

Maksuttomuus mielenterveys – ja päihdepalveluissa on tärkeää. Mielenterveys- ja päihdepalvelujen käyttäjillä on monesti vakavia toimeentulo-ongelmia. Palvelumaksut voivat olla este hoitoon hakeutumiselle.

14 Vaikutusten arviointia, toimeenpanoa ja aikataulua koskevat kysymykset

14.1 Ovatko arviot esityksen kustannusvaikutuksista mielestänne realistiset?

Kyllä pääosin

Perustele tarvittaessa kantasi:

Ennaltaehkäisevällä työllä on kustannuksia hillitseviä vaikutuksia, mutta niiden osoittaminen on haastavaa.

Onko työntekijäresurssin lisäys realistinen palveluiden muutoksiin nähden? Esim. yhteisösosiaalityöhön laskettujen työntekijöiden määrä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön saatavuus voi olla esteenä tavoitteiden toteutumiselle.

Kustannuslaskennassa tulisi ottaa huomioon myös kolmannen sektorin ja järjestöjen työn resurssointi ja tukeminen.

14.2 Ovatko arviot lapsivaikutuksista mielestänne realistiset?

Ei kantaa

Perustele tarvittaessa kantasi:

-

14.3 Ovatko arviot muista vaikutuksista mielestänne realistiset?

Ei kantaa

